СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

РІК XCIII. Ч. 223. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. П'ЯТНИЦЯ, 21-го ЛИСТОПАДА 1986 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 21, 1986 No. 223. VOL. XCIII.

В Дітройті відбудеться відзначення Року Українського Воїна

Дітройт, Миш. (З. В.). — Заходом Метрополітального Відділу УАКРади при співучасті колишніх вояків різних українських формацій, тут відбудеться святочне відзначення Року Українського Воїна, згідно із проголошенням СКВУ року 1986 Роком Українського Воїна.

Відзначення матиме форму святочного бенкету з вокальною частиною. Відбудеться в неділю, 30-го листопада ц.р., початок о год. 3:30 по полудні у залі православного катедрального храму св. Покрови при вул. Евергрін у Савтфілді Миш.

Святкову промову виголосить д-р Петро Саварин, президент СКВУ. У вокальній програмі сольоспів відомої оперової співачки Христини Липецької та співака-баритона Ярослава Щура з Вінніпеґу, який виступить перший раз у Дітройті. Монолог пера мистця-гумориста Едварда Козака відчитає Василь Барнич.

Квитки вступу 15 дол. від особи, до набуття в бюрах обидвох кредитівок „Самопоміч" і „Будучність", Ґалерії ЕКО та членів комітету. В дні імпрези квитків при касі не буде.

ДВА ФІЛЬМИ О. ДОВЖЕНКА В УІА

Ню Йорк. — Український Інститут Америки в Ню Йорку покаже два фільми українського кіно-режисера Олександра Довженка, а саме „Земля" і „Звенигора". Оба фільми є чорно-білі і мовчазні. Фільми будуть показані у п'ятницю, 21-го листопада ц. р., о год. 7:30 вечора тут при 2 Схід 79-та вул. Вступ — 5 дол. від особи. Вступне слово про кінорежисера матиме Ольга Лісківська.

Відбулося Свято книжки в Торонто з нагоди річниці І. Франка

Торонто (І.Б.). — З нагоди річниці Івана Франка заходами Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді силами українських шкіл відбулося тут в неділю, 9-го листопада ц.р., в залі Інституту св. Володимира, Свято книжки.

Свято відкрив голова ОПЛДМ проф. Іван Боднарчук, а програмою вміло проводила вчителька Дарія Шаранович. У програмі взяли участь: цілоденна школа ім. Патріярха Йосифа Сліпого, „Рідна Школа" св. Миколая, „Рідна Школа" УНО, цілоденна школа св. Йосафата, Кооперативна школа ім. Ц. Паліїв, Курси Українознавства ім. Юрія Липи, „Рідна Школа" ім. Лесі Українки. На програму імпрези склалися — декламації, інсценізації, пісні, рецитації. Слово про поета виголосила Ярослава Кісик, учениця 11-ої кляси школи св. Миколая.

Точки програми Свята книжки поєднувалися з показом кольорових діяпозитивів з життя й творчости І. Франка. Показували їх Дарія Дяковська і Таня Онищук. Цей мовлено-візуальний показ залишив у дітей тривалий слід.

Миле враження зробили виставки мистецьких картин молодої талановитої студентки Людмили Шанти та книжкових видань ОПЛДМ.

Програма свята була багата, різнорідна й дбайливо сконпонована. Заля була вщерть виповнена. Після закінчення присутні ділилися враженнями й обмінювалися думками при каві.

Тісна співпраця українських шкіл з ОПЛДМ, а саме організування по школах Юних Гуртків Книголюбів, влаштовування виступів молодих талантів з-поміж студентської молоді — це дуже корисна праця, яка знайшла позитивний відгук серед української спільноти в Торонто.

КОМІТЕТ 1000-ЛІТТЯ В НЮАРКУ

Нюарк. Н. Дж. — У п'ятницю, 21-го листопада ц.р., о год. 7:30 вечора, в Українському Народному Домі в Ірвінґтоні, відбудуться Установчі збори Комітету 1000-ліття Християнства в Україні, на які ініціятивна група запрошує представників всіх громадських організацій Нюарку і околиць.

ПАПА ХОЧЕ ПОЇХАТИ ТІЛЬКИ В УКРАЇНУ І ЛИТВУ

Джерзі Сити, Н. Дж. — У щоденнику „Стар Леджер" з датою середи, 19-го листопада ц.р., вміщена велика вістка під заголовком „Папа ставить передумови щодо своєї поодорожі до СССР". Вістка, подана за газетою „Лос Анджелес Таймс" із Дака, Банглядеш, інформує, що Папа Іван Павло II в часі лету на літаку Боінґ 747 у свою двотижневу подорож до країн Африки і Азії сказав журналістам, що він виключає можливість відвідин СССР, хіба що генеральний секретар ЦК КПСС Міхаїл Ґорбачов запросить його спершу до католицьких згромаджень в Україні і Литві.

Жоакін Наварро-Вальс, офіційний речник Папи Івана Павла II, вияснив опісля журналістам, що Папа абсолютно виключив відвідини до атеїстичної столиці СССР, хіба що перед тим його запросять відвідати ті дві частини СССР, що мають найбільше число католицького населення, тобто Литву і Україну.

Ж. Наварро-Вальс повторив передумови Папи Івана Павла II декілька разів, вияснюючи журналістам, що Папа хоче передати в цей спосіб своє становище М. Ґорбачову і що саме преса — є єдиною дорогою, якою він може комунікуватися з Ґорбачовим.

Хоча ніякі офіційні пляни ще не опубліковані, загально очікується, що М. Ґорбачов відвідає Папу Івана Павла II, коли він приїде до Риму в січні 1987 року, і що він запросить Папу відвідати його в Москві. Але Папа Іван Павло II виразно сказав на пресовій конференції в часі лету: „Я навіть не буду говорити про подорож до Росії. Моїм першим обов'язком є відвідати Литву".

„Верховинки" присвячують вечір К. Зарицькій-Сороці

Ню Йорк. — У суботу, 22-го листопада ц.р., тут в Українському Інституті Америки, при 2 Іст 79-та вул., Пластовий Курінь „Верховинки" влаштовує вечір присвячений Катерині Зарицькій-Сороці.

У програмі виступлять; Уляна Старосольська — юність і Пласт, Дарія Гнатківська-Лебедь — ОУН і політичні процеси, Ірина Савицька-Козак — Український Червоний Хрест УПА, Ніна Строката-Каравanська — в'язень совєтських таборів. У програмі — теж монтаж Студії Мистецького Слова Лідії Крушельницької.

Вступ на вечір за добровільними датками. Дохід призначений на допомогу українським політичним в'язням.

В Кергонксоні приготовляються до Тисячоліття Християнства

Кергонксон, Н. Й. (Р.Б.) — На заклик Владик і Крайового Комітету для відзначення 1000-ліття Християнства в Україні з ініціятиви парафій св. Трійці і св. Володимира відбулися тут в неділю, 9-го листопада ц.р., в церковній залі св. Трійці в пополудневих годинах збори представників місцевих організацій, на яких створено місцевий комітет для відзначення цієї епохальної події. Зборами проводила Президія, в склад якої входили, до Почесної: о. Михайло Харина, парох Церкви св. Трійці, і о. протоієрей Іван Куліш, парох церкви св. Володимира, а до Ділової: Володимир Квас — голова, Остап Безкоровайний — заступник і Теодора Кульчицька — писар.

Збори відкрив о. Харина молитвою, привітав присутніх, зокрема о. І. Куліша, і голову Ділового Комітету Крайового Комітету 1000-ліття д-ра Юрія Солтиса, та з'ясував ціль і завдання місцевих комітетів, в тому і сьогоднішніх зборів і нарад.

Після того д-р Солтис поінформував присутніх про працю і пляни Крайового Комітету. Святкування плянуються в трьох аспектах: релігійному, видавничому і громадському. В пляні є зорганізувати маніфестації в Ню Йорку і Вашінґтоні з участю принаймні стотисячної маси людей, видання відповідних брошур, влаштування величавих концертів на високому мистецькому рівні тощо. Всі ті акції вимагатимуть великих фондів, але це необхідне для гідного і величавого відзначення цієї найважливішої дати в історії українського народу. Дуже важливою справою є поширювання інформацій в англомовній пресі.

На внесення Номінаційної комісії в склад Управи увійшли: о. Харина і о. Куліш — почесні голови, В. Квас — голова, проф. В. Бакум і мґр М. Рубич — заступники, Д. Кульчицька — протоколярний секретар, З. Ковальська — кореспонденційний секретар, М. Василик — фінансовий референт, С. Яц — організаційний референт, О. Безкоровайний — його заступник, О. Равлюк і С. Мороз — імпрезові референтки, Д. Слободян — англомовний, а д-р Р. Барановський — пресовий референт, В. Цимбал і С. Кондра — вільні члени. До Контрольної комісії увійшли: мґр М. Аврамчук, інж. Е. Лукомський і д-р О. Волянський. Управа має право кооптувати членів в разі потреби.

В склад комітету ввійшли громадяни активні в громадській праці, що дає запоруку гармонійній співпраці і добрих виглядів на переведення святкувань. В дискусії висунено ряд суґестій для новообраної Управи.

Піснею „Боже Великий" закінчено наради.

Дж. Геррінґтон затурбований Чорнобилем

Вашінґтон. — Як заявив репортерам секретар Департаменту енерґетики Джеймс Геррінґтон, на його думку, непошкоджені реактори Чорнобильської енерґетичної станції були знову пущені в дію надто скоро — без необхідних удосконалень і підвищення їх надійности.

Він також висловив стурбованість з приводу двох совєтських реакторів, які будуються тепер на Кубі, недалеко від берегів З'єднаних Стейтів Америки.

Дж. Геррінґтон вважає, що чорнобильські енергобльоки пущені передчасно, - однак він не міг добитися конкретних пояснень з цього приводу від офіційних чинників в СССР. Йому обіцяли, що всі необхідні інформації появляться в технічних журналах. „В даній ситуації цього замало", — зауважив секретар Департаменту енерґетики.

У Вашінґтоні конфісковано майно „Ізвєстій"

Лос Анджелес. — Американські судові виконавці конфіскували у вашінґтонського репортера газети „Ізвєстія" друкарску машинку, столи, телевізор, книжкові шафи та інше майно.

Конфіскація майна зв'язана з позовом про наклеп, що його каліфорнійський промисловець Рафаель Ґреґорян виграв проти газети „Ізвєстія" і міністерства зовнішньої торгівлі СССР, яке позбавило його дозволу на торгівлю з Совєтським Союзом. Заскаржившн газету, Р. Ґреґорян вимагав в суді, щоб совєтські власті виплатили йому компенсату в висоті 320 мільйонів долярів. 18-го листопада 1984 року в „Ізвєстіях" була надрукована стаття, в якій було сказано, що Ґреґорян займався „контрабандними операціями" і продавав Совєтському Союзові застаріле медичне обладнання. Совєтські власті ігнорували позов і в червні суд розглянув справу та постановив, що совєтська сторона повинна заплатити Ґреґорянові 413,000 долярів.

В жовтні адвокат позивача дістав у суді ордер на конфіскацію совєтського майна в ЗСА в рахунок суми, яку відповідачі повинні заплатити Ґреґорянові.

У СВІТІ

ЛІВІ ЕКСТЕРМІСТИ у Франції призналися, що це вони застрелили президента автомобільної компанії „Рено" Жоржа Бесса, як він висідав із свого автомобіля. Інформація лівих була написана на друкарській машинці і залишена у підземці недалеко місця вбивства Бесса. Поліція покищо не опублікувала повного тексту листа лівих екстермістів, але поінформовані особи кажуть, що лист був підписаний „Командо безпосередньої акції" і в ньому прізвища Бесса не згадується, а тільки говориться, що вбитий був „частиною буржуазних експлюататорів".

У ЗАХІДНЬОМУ СВІТІ появу президента Північної Кореї і першого секретаря компартії Кіма Іль Сунґа прийняли за доконаний факт, що він живий і здоровий. Єдина Південна Корея, зглядно тамошні офіційні чинники, сумніваються у правдивості появи Сунґа на летовищі Пйонґянґ. Офіційні особи південнокорейського уряду заявили кореспондентам, що вони скоро розв'яжуть цей „ребус" і подадуть до загального відома всю правду містерії повідомлення про атентат на Сунґа.

ПАПА ІВАН ПАВЛО II правдоподібно зацікавлений зменшенням конфлікту між Ватиканом і деякими американськими єпископами. Папа вважає, що засоби масової інформації створили проблему, яка фактично не існує, бо між церковними керівниками все існували різниці в поглядах на цю чи іншу справу, але це не означає, що між Ватиканом і церковними громадами існує конфлікт. Папа розпочав свою 14-денну візиту на Далекому Сході, в країнах Азії і Пацифіку. Як тільки він повернеться до Ватикану група американських єпископів, на пропозицію єпископа Джеймса Малоні в Янґставну, Огайо, проситиме авдієнції в Папи, щоб полагодити деякі спірні справи, які тепер, після ясної відповіді Папи, напевно можна буде поладнити в дусі злагоди.

НІКАРАҐУАНСЬКІ сандіністи, на думку політичних спостерігачів, ведуть подвійну політику. З одної сторони вони намагаються злагіднити своє відношення до Адміністрації президента Роналда Реґена і складають заяви, що вони стремлять до замирення із ЗСА, а з другої докладають усіх зусиль, щоб великою військовою офензивою підірвати основні сили антикомуністичних повстанців „контрас", які щойно тепер починають отримувати більшу допомогу від ЗСА у програмі схвалених Конгресом 100 мільйонів долярів. Сандіністи, отримавши нову зброю і гелікоптери від Совєтського Союзу, почали стосувати совєтську тактику з Афганістану, тобто масове вбивство в оклицях дії повсатнців. З допомогою кубинських і совєтських страшин намагаються окружити „контрас" біля гондураського кордону, або випхати їх з нікараґуанської території до сусідніх держав.

АҐЕНТСТВО Ассошіейтед Пресс повідомило, що невідомі „злодії" вкрали персональні рекорди 16 мільйонів канадців, платників федерального податку. Отже в руки злочинців, а може й закордонних розвідок, попали дані майже кожного дорослого платника податків із заподанням докладних адрес, місця праці, зарібку й інших доходів. Рекорди пропали ще минулого місяця, але уряд, ведучи слідство, не хотів повідомляти парлямент про цей нечуваний в історії Канади випадок злочину. Пізніше виявилось, що „злодії" повернули урядові вкрадені папери і всю документацію, але урядові і поліційні чинники турбуються, що в руки розвідок, кримінальних елементів чи терористів попали дані, які вони напевно використовуватимуть у своїй „праці".

БРИТАНСЬКІ ЛЕЙБОРИСТИ критикують прем'єр-міністра Марґарет Тачер за те, що вона, погодившись з вияснениям президента Роналда Реґена щодо достави зброї, запасних частин й амуніції до Ірану, підірвала свою власну політику у відношенні до міжнародного тероризму який отримує значну підтримку якраз від аятолли Хомейні, іранського диктатора й ненависника західніх демократій. М. Тачер, відповідаючи політичним опонентам заявила, що становище уряду Великобританії до цієї справи є дуже ясним і незмінним, а з приводу іранської афери Великобританія не буде міняти свого відношення до ЗСА, найближчого альянта і заприязненої держави.

ПРЕЗИДЕНТ Р. РЕҐЕН ДАЛІ ОБОРОНЯЄ ПОЛІТИКУ УРЯДУ

Президент Реґен під час пресової конференції.

Вашінґтон. — Президент Роналд Реґен, виступаючи в середу, 19-го листопада ц.р., на черговій пресовій конференції в Білому Домі, яку, доречі, він цілком не мусів заповідати, послідовно і ефектовно, на думку багатьох політичних аналітиків і коментаторів, обороняв політику його Адміністрації, головно у відношенні до, як він це сам назвав, „засекреченої ініціятиви" у справі до Ірану, яка мала, на думку Президента три основні цілі: злагіднити відношення З'єднаних Стейтів Америки до Ірану взагалі, бо та країна є преважливим стратеґічним тереном на Близькому Сході; дати до зрозуміння поміркованим політикам в Ірані, що ЗСА в майбутньому готові далі співпрацювати з ними, якщо іранські чинники осунуть екстремні пропаґандивні виступити проти Америки; добитися звільнення американських закладників, які перебувають переважно в руках мусулманів-шіїтів в Ливані і на яких чималий вплив має Іран.

Очевидно, за цю „секретну ініціятиву" і здійснення запляновані програми, треба було заплатити якусь ціну. Найціннішим „товаром" під теперішню пору для іранців є зброя, запасні частини до залишеної американцями в 1979 році зброї, амуніція тощо, бо Іран, як відомо, веде ось уже шостий рік війну з Іраком, добре озброєним совєтською зброєю, про яку ані словом не згадували ті, які атакували і продовжують атакувати президента Р. Реґена.

Президент признався, що рішення про нав'язання зв'язків з іранцями і частина зброї, яку, доречі, він наказав тепер стримати, є виключно його відповідальністю і він шкодує, що засоби масової інформації, маючи на овиді інші цілі, а деякі навіть з ненависти до його Адміністрації, так інтерпретували, що заплановане звільнення ще двох американськх закладників було відкликане терористами і Террі Вайт, відпоручник Кентенберійського Архиєпископа, який кількакратно їздив до Ливану, відмовився продовжувати свою місію в такій атмосфері політичної суматохи, до створення якої у значній мірі спричинилися американські лібералі і їхні засоби інформації.

Президент Р. Реґен, крім іранської „проблеми", порушив також багато інших справ загальної можнародної і внутрішньоамериканської політики. Наприклад, він категорично відкинув суґестію, що ЗСА виміняли кореспондента журналу „Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" Ніколаса Данілова за совєтського шпигуна Ґеннадія Сахарова. „Не було жадної виміни", — заявив Президент; державний секретар Джордж Шулц не зголосив ані йому, ані нікому іншому в Білому Домі свого бажання відійти від активної політики з причини продажу зброї Іранові; ЗСА не зупиняли Ізраїль коли він продавав зброю Іранові, бо „ми звичайно не наказуємо другим державам, що вони повинні продавати, а що ні"; домовленості, які наступили під час зустрічі Президента ЗСА із Совєтським лідером Міхаїлом Ґорбачовим в Рейкявіку, все ще актуальні і їх продовжують обговорювати представники ЗСА і СССР в Женеві; антикомуністичні повстанці в Нікараґуа „контрас" заслуговують на допомогу, бо вони змагаються проти скрайньої комуністичної диктатури, що її намагаються закріпити сандіністи в тій країні; Державний депратамент Сі-Ай-Ей й інші урядові агенції на вищому рівні знали про „засекречену ініціятиву" у відношенні до Ірану і немає сьогодні оправдання на нарікання Шулца чи інших осіб, що вони нічого незнали; Р. Реґен вважав, що він не мусить тут виступати в обороні урядової політики, а тільки відповідати на запитання кореспондентів, які не є формуючим чинником і не можуть ставити Президентові будь-яких вимог; признався, що Іран це була ризиковна гра, яка в майбутньому зможе допомогти встановити кращі відносини ЗСА з тією країною.

Під час півгодинної зустрічі Р. Реґена з кореспондентами домінували справи Ірану. Шкода тільки, що деякі кореспонденти і представники головних телестанцій не ставили конкретних питань, а ставали в позу прокураторів і обвинувачували Президента у „іранському злочині".

В АМЕРИЦІ

ЧЛЕН ВЕРХОВНОГО суду стейту Ню Йорк Стів Крейн повідомив, що 12-го грудня почнеться підбір лави присяжних для суду над Бернардом Ґецом, який два роки тому, 22-го грудня, стріляв у нюйоркській підземці в чотирьох неґритянських підлітків, які вимагали від нього 5 долярів. Б. Ґец і його прихильники вважають, що він стріляв з метою самооборони. Опоненти діляться на дві категорії: одні твердять, що Ґец перевищив необхідні межі самооборони, інші вважають, що він поступив так з расистських міркувань. Один з підлітків, в яких стріляв Ґец, тепер назавжди прикутий до інвалідського возика, двоє інших перебувають у в'язниці, відбуваючи кару за злочини, четвертий лікується від алькоголізму і наркоманії. Ґеца обвинувачують в спробі вбивства чотирьох підлітків і в незаконному зберіганні зброї.

ЧИННИК сандіністської хунти Серґійо Рамірез Меркадо, який прибув до Атлянти, Джорджія, на запрошення колишнього президента Джіммі Картера, сказав, що президент Нікараґуа Даніель Ортеґа може помилувати засудженого на 30 років американця Юджіна Гасенфаса з метою поліпшення відносин між З'єднаними Стейтами Америки і Нікараґуа. С. Меркадо бере участь в міжнародній конференції у справі врятування демократій, яка відкрилася в Атлянті. Дж. Картер сказав репортерам, що він запросив Меркадо, бо коли він, Картер, відвідав недавно Нікараґуа, то Меркадо зробив на нього добре враження. С. Меркадо виступив на конференції і заявив, що його країна хотіла б провадити переговори з Урядом ЗСА. „Все це звучить чудово, — сказав Картер, — але для того, щоб переговори принесли користь, уряд Нікараґуа повинен на ділі доказати, що він віддає перевагу демократії над іншими формами правління".

ПАРИЗЬКІ ЗУСТРІЧІ

Ольга Кузьмович

Зустріч після 20 років знайомства на віддаль

Д-р Катерина Горбач у своїй вітальні під час інтерв'ю.

Джерзі Сити, Н. Дж. — Рівно перед 20 роками молоденька пластунка Катерина Горбач розпочала свою журналістичну і поетичну діяльність у пластовому журналі „Юнак". Від того часу у нас — „знайомство на віддаль", яке піддержувала переписка із ,атір'ю Катерини, д-р Аннoю-Галею Горбач, і братом Марком, що став постійним співробітником „Юнака".

Але досі якось доля не дозволила нам на справжню зустріч і тому осінню цього року, коли наші дороги зійшлися у столиці Франції, я особливо нетерпляче вичікувала розмови з д-р Катериною Горбач, тепер досвідченою журналісткою і головною редакторкою „Української Пресової Служби", що її видає Львівська архиєпархія з тимчасовим осідком у Римі, за ініціятивою Товариства Св. Софія.

У холодний дощовий день, як і усі, що зустрічали мене в Европі, я вирушила у привітливу частину Парижу відому під назвою „Іль", що міститься справді немов на острові, поміж двома відногами Сени.

На тихій, вузькій вуличці розходяться звуки моцартівської сонати, які щораз голосніші коли підходимо сходами вгору. На звук дзвінка вони втихають, але на зміну їм приходить голосний дзявкіт молодої собаки. І ось у темних дверях вітає мене теплий усміх Катерини, яка старається рівночасно вітати гостю та успокоювати свого чотироногого сторожа.

Ми вітаємося, як добрі „старі" знайомі, немов бачилися вчора, і наша розмова плине відразу щиро, невимушено і цікаво, а години летять немов хвилини.

Ми хочемо знати все, що пережила Катерина від часу своїх перших письменницьких спроб у середній школі, а перш усього, як товаришка по перу — журналістка, та що її спонукало перебрати відповідальну, але в українському середовищі, так

(Закінчення на стор. 3)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00.
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Дводенні відвідини Марґарет Тачер

Під кінець минулого тижня прилетіла до Вашінґтону прем'єр Великобританії Марґарет Тачер і перевела в Білому Домі та в Кемпі Дейвіда кількагодинні наради з президентом Реґеном. „Батьки народу", які 4-го липня 1776 року підписали були Декларацію незалежности повну лайок проти тодішнього — як вони його називали „тирана й узурпатора" британського короля, не могли передбачити, що у XX сторіччі Великобританія стане найближчим союзником-приятелем З'єднаних Стейтів. Зокрема, не могли передбачити, що у Великобританії стане прем'єром „Залізна лейді" Марґарет Тачер, ідеологічний однодумець американського президента Роналда Реґена, і що завдяки тій ідеологічній однорідності союз і приязнь тих двох англомовних держав буде ще тісніша і ще щиріша. Коли пригадати, що американський нарід вів свою визвольну війну проти Великобританії, яка згодом стала найближчим приятелем-союзником, то паралелю можна знайти хіба тільки в історії Франції й Німеччини, які сторіччями ворогували, вели криваві війни за Альзацію й Льотринґію, залишили на всі часи найбільший у світі цвинтар поляглих 40,000 вояків під Верденом, а тепер є приятелями і союзниками. Геніяльний французький письменник Віктор Гюґо описував, як стукали чоботами по вулицях Парижу пруські вояки з часу війни 1870-71 років, а тепер Франція — як і Америка — залежить на тому, щоб Західня Німеччина мала якнайсильнішу армію, що зупинила б похід совєтських танків до Антлантику, про що мріяли і мріють кремлівські володарі, які ніколи не виреклися своєї завітньої цілі „угробити" вільний світ.

Марґарет Тачер дістала від Америки допомогу в її війні проти Арґентини за Фалькляндські острови. Марґарет Тачер дякувала теж Реґенові за врятування життя британському губернаторові на острові Ґренада, що його врятував від комуністичної затії Реґен несподіваною висадкою морської піхоти та налетом американського летунства. Але немає двох країн у світі, які на 100 відсотків мали б такі самі інтереси і такі самі потреби. Центральною проблемою усього світу є припинення перегонів у зброєнні між ЗСА і СССР і заґарантування світові тривкого миру. Проте у переговорах за редукцію збройного арсеналу накопиченого по обох сторонах, виринув також проєкт, щоб до десять років знищити взагалі всю атомову зброю — атомові „головки" в ракетах, атомові бомби, атомові стрільна в танках. Поминаючи, що це плян нереальний і нездійсненний, бо совєтський уряд ніколи не погодиться на таку міжнародну контролю на території СССР, яка перевірила б що дійсно зреалізовано таку угоду, західньоевропейські країни, члени Атлантійського Союзу (НАТО) не є захоплені таким ідеалістичним пляном. І, за ґазетними вістками, головною метою прилету Марґарет Тачер до Вашінґтону було з'ясувати Роналдові Реґенові, що Великобританія й інші західньоевропейські країни (особливо Франція) є проти скасування на 100 відсотків атомової зброї. На перший погляд таке становище диковинне, бо ніби противиться ідеалові тривкого миру. Але воно реальне і логічне. Бо Західня Европа почуває себе безпечною тільки так довго, поки існує їхня власна й американська „атомова парасоля", яка хоронить Західню Европу проти куди-куди сильнішої суходільної армії Совєтського Союзу з тисячами танків, звернених своїми цівками проти Заходу.

Марґарет Тачер, союзник і приятель Роналда Реґена, відмовилася приєднатися до критичних голосів у справі тайних контактів американського Уряду з Іраном та висилки Іранові хоч би нечисленної кількости оборонної зброї. Марґарет Тачер обмежилася до заяви журналістам, що Реґен, очевидячки, мав поважні арґументи для такої операції, що треба вичекати наслідків тієї політики на дальшу мету і що вона має повне довір'я до Роналда Реґена. Водночас вона підкреслила, що урядові Великобританії залежить на тому, щоб закінчилася шестирічна війна між Іраком та Іраном і настав мир у тому обширі.

Марґарет Тачер — як і Роналд Реґен — мають у своїх батьківщинах не лиш популярність і звеличників, але й ворогів. Але вони обоє — постаті великого формату і так перейдуть до історії.

Лев Яцкевич

ПРИСМЕРК „ПЛИВКОГО ЗОЛОТА"

Нафта в останньому десятиріччі стала джерелом непомірних прибутків, не тільки для продуцентів нафти, але і для міжнародних експортерів та картелів нафти. Одним з найбільших картелів був ОПЕК, членами якого є 13 країн, на чолі зі Савдійською Арабією, яка під сучасну пору має 28 відсотків світових резерв нафти. Крім цього, на її території є розташовані два міста Мекка та Медіна, які вважаються святими для всього ісламського світу.

Нафта в останньому десятиріччі стала для членів ОПЕК-у джерелом прибутків, за які вони отримували від індустріяльних країн Заходу практично все, що вони тільки забажали. Деякі країни почали модернізуватися та будувати кондомініюми для кочовничих бедуїнів, які більшістю стоять пусткою, бо важко за декілька років перескочити духовий міст, який розділяє світ арабських бедуїнів від нашого модерного світу. Не краще повелося їм зі шпиталями та суспільною опікою. Врешті вирішили кожному мешканцеві давати місячну платню з прибутків експорту „пливкого золота". І всім жилося б, неначе у небі, якщо б самопевний арабський світ не вирішив зробити „пливке" золото політичною зброєю. Усім відоме ембарґо на вивіз арабської нафти та чотирикратне піднесення цін за нафту на початку 70-тих років, яке здавалося покладе економію вільного світу на „лопатки". Але як відомо, кожна акція витворює протилежну реакцію, яка часто-густо стає бумерангом, що вдаряє по замірах противника. Таке саме сталося на переломі 70-их років, коли вільний світ, поставлений перед дилемою „бути або не бути", почав шукати інтенсивно за новими джерелами нафти, конструювати малі, економічні автомобілі та заступати петрохемічну енергію нафти земним газом, вугіллям та ядровою енерґією.

Ще перед кількома роками країни, що продукували нафту поза картелем ОПЕК-у, не мали жадного впливу на формування цін нафти на світових ринках. Сьогодні вони стають вже фактом, з яким починають щораз більше рахуватися. Три з тих країн, Великобританія, Мехіко та ЗСА продукують сьогодні половину світового запотребування, коли продукція членів ОПЕК-у дорівнює тільки 43-ом відсоткам світової торгівлі нафтою. Останньо Англія знизила ціну своєї нафти, що її отримує з 20-ти нафтових піль на Північному морі. В додатку до цього з'явився на світовому ринку нафти новий нежданий суперник — Китай, який продає ЗСА нафту по багато нижчій ціні, ніж ОПЕК.

Крім цього будова совєтського газопроводу з Сибіру до Західньої Німеччини вдаряє також дошкульно по високих цінах арабської нафти та створює можливість унезалежнення промислу вільної Европи від арабської нафти, взагалі.

Єдність членів ОПЕК-у ніколи не була ідеальна, але в ситуації, яка тепер створилася на світовому ринку, починають появлятися у цій організації щораз більші тріщини, які грозять її розбиттям. Цю можливість поглиблює ще „зрада" Ірану, який поряд з Англією обнизив також ціни за свою нафту.

У висліді, на світових ринках появилося більше нафти, ніж відборців і, члени ОПЕК-у, які колись диктували ціну за нафту відборцям, тепер провадять між собою завзяту конкуренцію, за більший збут нафти та потаємно, один перед одним знижує усталену ОПЕК-ом ціну. І це стало саме тим економічним бумеранґом, який вдарив по галузі, на якій вони самі сидять, забуваючи при тому, що так само, як нашим доземним життям керують закони природи, так і нашим економічним життям керують закони економії. З них найважливіший той, який каже, що надмір товару на ринку спричинює його здешевіння. З цього логічний висновок, що для піднесення цін за нафту, слід обнизити її продукцію. І в тому напрямі працює ОПЕК, але він не має жадного впливу на висоту продукції тих продуцентів нафти, що не є членами ОПЕК.

З другої сторони члени ОПЕК-у розпочали більйонові інвестиції та потребують пливкої готівки на її покриття, тому один член поза плечима другого старається затримати стан своєї доцьогочасної продукції нафти та продати її якомога найбільше, шляхом нижчої ціни.

Проте більшість західніх економістів заступає думку, що ОПЕК, після полагодження внутрішніх міжусобиць, буде існувати далі та матиме вплив на формування цін за нафту на світовому ринку. Ця організація існує від 1963 року та мала дуже великий вплив на формування економіки багатих країн Заходу, на їх господарчі кризи, інфляцію цін та безробіття. Одно певне, що ОПЕК не має вже змоги диктувати цін за нафту цілому світові. Він утратив той монополь, який мав такий великий вплив на формування економії світу, бо нафта перестала вже бути на Близькому Сході „пливким золотом"!

Степан Женецький

ЦЬОГОРІЧНУ НАГОРОДУ НОБЕЛЯ ОТРИМАВ... ЦЕНЗОР!

Як це вже відомо з часописних вісток, літературну нобелівську нагороду, за 1986 рік, одержав письменник-повістяр з Ніґерії, Африка, Воле Шоїнка. Це признання викликало велику бурю незадоволення і критику серед письменників цілого вільного світу, а це тому, бо виявилося, що цьогорічним лавреатом став письменник, який виконував функцію... цензора.

Воле Шоїнка — це багатогранний письменник: він пише повісті, він і поет і драматург. Під сучасну пору він є головою Міжнародного театрального інституту (МТІ), який в цьому році спонзорував Світовий драматичний фестиваль, що відбувся в червні в Балтиморі, ЗСА. Цей фестиваль був голосний тим, що один із його учасників, Совєтський Союз, рішучо запротестував проти того, що Англійський театр включив до своєї програми, що брав участь у Світовому драматичному фестивалі, театралізовану клясичну сатиру-казку Джорджа Орвелла, „Колгосп тварин". Міжнародний театральний інститут, який запросив Англійський національний театр взяти участь у фестивалі, викреслив з програми Фестивалю виставу п'єси „Колгосп тварин" Джорджа Орвелла. А сталося це як подало агентство Ассошіейтед Пресс, на вимогу, як подав керівник фестивалю Едвард Гамблтон, голови Міжнародного театрального фесінституту, ніґерського письменника Воле Шоїнки: він наказав викреслити з програми фестивалю постановку п'єси „Колгосп тварин". Пізніше В. Шоїнка тлумачився перед репортерами, що, мовляв, міжнародний фестиваль не є місцем на те, щоб дразнити його власних членів, тобто комуністичну Москву. Ця п'єса таки була поставлена у Балтиморі, але під іншим фірмуванням).

Комуністична Москва ніяк не хотіла допустити до постановки цієї театралізованої сатири Орвелла, в ній бо зображені московські комуністичні ватажки в ролі свиней, як рівнож там сильно висмівається комуністичну систему. Одначе хоча ліберальні критики пояснювали, що в цій книжці автор висміває усіх диктаторів, але сам Орвелл ясно говорив і пояснював, що його критика була звернена проти комуністичної Москви. Гостра сатира в книжці „Колгосп тварин" проти комунізму, та їдкі карикатури в ній Леніна і Сталіна, були причиною, що 16 видавництв відмовилися були її видати, бо тоді був час „великої любови" Заходу до Москви в 1940 роках. Цікаво тут буде відзначити, що один з тих, хто відмовився надрукувати цю книжку Орвелла, був славний поет, Т.С. Еліот, який був дорадником видавництва Фейбер і Фейбер.

На похвалу вартости книжки Орвелла „Колгосп тварин" треба сказати те, що 40 років після смерти автора, її постійно студіюють, читають і захоплюються мільйони читачів, включаючи й дітей. А театралізована п'єса з неї викликала похвали критиків і велике захоплення глядачів. Отже нічого дивного, що московські комуністичні пропаґандисти виступили проти її постановки на Міжнародному театральному фестивалі, бо вони засуджують всю літературу, писану не з їх точки погляду, який вони називають „соціялістичним реалізмом". Книжка Джорджа Орвелла „Колгосп тварин" є заборонена в московському „колгоспному" царстві.

Та що найбільше здивувало, просто оскандалило, культурний світ, так це те, що група західніх драматурґів причинилася до того, що цю п'єсу знято, на вимогу Москви, з програми Міжнародного театрального фестивалю. Треба бо знати, пише сучасний драматург Лойд Білінґслі, що свобода вислову для драматурга — це саме життя, а цензура всякого роду, це найбільший його ворог. Звичайно, театральні письменники, пише цей сам автор далі, не тільки гордяться тим, що йдуть на прю із сильними світу цього, але вважають таку постанову рушійним колом своєї творчости. А в цьому випадку виявилося, що тиск комуністичної Москви є спроможний перетворити опір всевладним — на обридливе підлабузництво! Мабуть, ці західні драматурги-підлабузники вважали, що акт їхньої цензури був прислугою для „мирного співіснування" і „світового миру", про який теревенить Москва!

Цензорський вчинок В. Шоїнки — тим більше дивний, бо він сам перебував два роки у в'язниці в 1960 роках за критику поведінки його власного уряду за події у Біяфрі, чим навіть гордиться. „Я маю одну релігію", — він нахвалюється — „свободу людини". Він дуже сердиться за „схильність людини поневолювати інших". Проф. Генрі Ґейтс з Корнелл університету, який від 1981 року постійно номінував Шоїнку кандидатом на цю високу нагороду, розказував, що Шоїнка на відміну від письменників ма Заході, виставляв своє життя на небезпеку, поборюючи тиранів. Якщо всі ці самохвальби і похвали є правдиві, — пишуть критики, то чому тоді він скапітулював супроти забаганки тоталітарного режиму, який запроторює вільнодумних письменни-

(Закінчення на стор. 3)

З України про Україну

НА ЧЕСТЬ Д. СІЧИНСЬКОГО

Ім'я одного з перших професійних композиторів Галичини Дениса Січинського було добре відоме серед славетних мистців української музичної культури кінця XIX — початку XX століття. Невмирущими є його твори і в наші дні: опера „Роксоляна" не сходить з української сцени, у народі живуть пісні „Чом, чом, земле моя", „Як почуєш вночі", „Не співайте мені сеї пісні". Народився композитор у селі Клювинці, нині Гусятинського району, Тернопільської області. Протягом двох перших років XX століття він жив і творив у селі Вікторові Галицького району на Івано-Франківщині. Тут він заснував перший народний хор, написав кантату на слова Тараса Шевченка „Лічу в неволі дні і ночі", пісню на слова Лесі Українки, чимало хорів, пісень, кантат. З нагоди 120-річчя з дня народження Д. Січинського у Вікторові встановлено пропам'ятну таблицю. У її відкритті взяв участь уродженець цього села письменник Степан Пушик. У сільському будинку культури відбувся літературно-музичний вечір.

ЩЕ ОДИН МУЗЕЙ І. ФРАНКА

В сосновому гаю на околиці міста Бібрки, що на Львівщині, відкрито музей Івана Франка. На урочистих зборах, що відбулися з цієї нагоди, виступили голова правління Львівської організації Спілки письменників України Роман Лубківський, член-кореспондент Академії наук України Г. Вервес, деректор Бібрської середньої школи Т. Шах, десятиклясниця Зоряна Влах. Вірші, присвячені Великому Каменяреві, прочитали поети Володимир Лучук та Оксана Сенатович. З читанням творів І. Франка виступив артист Б. Козак. Художники В. Патик, Є. Безніско та О. Скоробогатько подарували новому музеєві свої твори на франківську тематику.

А ПРО ГОЛОВНЕ ЗАБУЛИ

Щочетверга в сумській крамниці „Техніка в побуті" збирається багато відвідувачів, бо саме цього дня тут демонструють побутові електроприлади в дії. За бажанням покупців продавець вмикає піч „Електроніка", шашличницю, кавоварку. І не просто вмикає, а показує, як вони працюють: смажиться м'ясо, випікаються тістечка, готується запашна кава. На жаль, газета „Радянська Україна", яка надрукувала цю вістку, не повідомляє про найголовніше — де дістати м'ясо на шашлики? Мабуть тому в Сумах не поспішають купувати і шашличниці.

НА ЗЕМЛІ КОРИФЕЇВ

В містах і селах Кіровоградщини 16-ий раз відбулося традиційне свято театрального мистецтва. Воно відкрилося в садибі-музеї І. Карпенка-Карого на хуторі Надія. Сюди, в „столицю української драматургії", як образно назвав садибу письменник Олександер Корнійчук, прибуло багато гостей з різних районів области і міст України. Їх тепло привітали з відкриттям свята артистка Київського українського драматичного театру ім. І. Франка М. Кропивницька, вчителька з Полтави А. Кобікова, професор Інституту театрального мистецтва ім. І. Карпенка-Карого Л. Білецька та інші. Потім почалася художня частина свята. Її відкрили гості з Болгарії, учасники дитячого танцювального ансамблю „Вогник". За ними свою виконавську майстерність продемонстрували аматори сцени з різних районів области, студенти Інституту театрального мистецтва ім. І. Карпенка-Карого, артисти обласного музично-драматичного театру ім. М. Кропивницького. Довго зі сцени, розташованої в центрі садиби Тобілевичів, лунали українські народні пісні, уривки з творів клясиків української драматургії.

МУЗЕЇ ХЛІБА

Знайомство зі школою-інтернатом в селищі Кочеток Чугуївського району Харківської области учні починають з музею хліба. Тут розміщені старовинні і сучасні хліборобські знаряддя, різні види хліба, рушники. Разом з вчителями учні дбайливо добирали експонати. Вони вивчали місцеві звичаї, знайомилися з відомими людьми району, влаштовували експедиції у Харків та навколишні села Малинівку, П'ятницьке, Тетлєгу. Тепер зайняття з учнями в музеї хліба плянує кожен вихователь інтернату. Приклад кочетківських педагогів наслідували в багатьох інших школах району. Всього в Чугуївському районі є шість музеїв та 11 куточків хліба. Але ні в одному з них і словом не згадано про Великий голод 1932-33 років, штучно створений Москвою в Україні. Нема в музеї і прізвищ мешканців Чугуївського району, які загинули від голоду. А серед них напевно були і родини учнів, які так „дбайливо добирали експонати".

НА ЗАПРОШЕННЯ релігійних організацій З'єднаних Стейтів Америки в країну приїхав 61 підліток з країн, охоплених воєнними діями. Їм буде надана можливість об'їхати З'єднані Стейти і ознайомитися з американським способом життя. Поїздка фінансується програмою „Діти — жертви війни". Діти з Намібії, Камбоджі, Анголі та інших країн почали свою подорож по ЗСА зі стейту Ню Джерзі.

Богдан Бойчук

ВЧИТУЮЧИСЯ В ПАЛІМПСЕСТИ ВАСИЛЯ СТУСА

IV.

Усе це закономірне, все це входить у коло протилежностей Стусового чи взагалі людського існування.

***

Згадуваний уже Юрій Шевельов твердить, що поезія Стуса „не поезія знахідок, а поезія знаходження" себе як поета, себе як людину.

Таке твердження виключає експеримент, новаторство й оригінальність. І це в основному правда. Стус не мав цілеспрямованої настанови бути інакшим, бути відкривачем форм. Але, водночас, він був людиною інтуїтивною, чуттєвою, — і в тому процесі „знаходження себе" в Стуса, як і в кожного поета, виходили речі підсвідомо, спонтанно; тобто були „знахідки", наскрізь оригінальні, характерні його творчій особистості.

Стус не належить до тих поетів, які мають різко окреслений крайньо оригінальний стиль (як от Тичина, Бажан, Антонич чи Барка), по якому поета відразу розпізнається. Його поезія діє радше глибиною і прямотою того, що вона відкриває людині про людину, людині про світ. Іншими словами, основно це не поезія засобів як самоцілі.

Було багато говорення про мову в поезіях Стуса. Сам Стус насправді звертав на це увагу читача. Та, знов же, Стус не вживав мову як визначник стилю (що робили Бажан чи Барка). Він радше вживав незвичні „високі" слова й вислови, щоб досягнути враження „піднесеного" тону чи стилю. Ось кілька прикладів: шукав опорятунку, безпровинна провина, на споневірі вірив, відтеплювались кручі, сядь напоруч, гілка в намерзі, літеплена, вода і т.п. Сама ж поетична мова Стуса назагал не складна, прямо відкритна.

Найголовнішими (поруч мови) засобами в поезії Стуса є образ і метафора. Стус назагал любувався динамічними образами: „Посовгнувся усесвіт — шкереберть, ломилися віки в прокриті двері", „крони осіннім вітром видутих дерев", „птаха різала крилом обрус небес", „піє півень, сонцем п'яний, так хвацько скочивши на пліт", „розтялися, шляхи, як брови Гамалії" і т.д. Усі ці наведені образи дуже пластичні, їх наче сприймається зором, як конкретні об'єкти. Вони теж встановляють пряму й різку лінію асоціятивности з реальністю. Тільки зрідка його метафори ускладнюються („калюжа, як розчавлений павук, сліпила шлях", або „наче птиці... жалощами душі студять і будять мертвих") і йдуть глибше, поза реальність об'єктів, у підсвідомість чи спадкову відчуттєвість.

Продовж цього вчитування в палімпсест Василя Стуса я старався наголошувати деякі особливості поетичних засобів його поезії. Тепер наведу дуже особисту мініантологію строф з різних його віршів, які вважаю вершинними в доробку поета:

Віддай мені своєї смерти частку,
візьми од мене часточку життя —
І вдвох уникнем самоти, як пастки,
І не потрібне буде вороття
у проминуле, що майбутнім стало.

І пелехаті маки долу
геть оклонили головки,
а пам'ять любої руки —
тонкої, білої, гінкої
перегортає днів сувої.

На золоту солому
лягає червінь дня.
Десь мати пише втому,
як призьбу, — навмання.

М'яко вистелив іній
український обік,
тільки довшають тіні
і коротшає вік.
Ночі врвала Варвара,
сонце їде за Різдвом,
І чигає покара
за сусіднім горбом.

Осики лист карозелений
тремтить на вітрі і тремтить.
Ще досвіток. Господь ще спить.
Зітхає в'язень коло мене
І моторошно так кричить.

Забутий світе, яназнався вволю,
чого ти варта, дорога мета.
Проносяться століття — не спинити
ув алкоголь біди, у забуття.
Збігає час — страждати і любити,
а за парканом кулиться життя.

У небі зорі, в грудях місяць,
І найрідніші ми брати
з тобою, світе. Помолися,
як я молюсь за тебе, й ти.
У небі місяць, в грудях зорі.
Світ у мені. У світі я.
І сльози радості прозорі,
як небеса, як ти, моя
поснула земле, як дорога,
що викреслилась посеред,
щоб од людини і од Бога
я міг почути голос вед.

У цій добірці присутні всі згадувані мотиви поезії Стуса: Україна, заслання, природа, особисті почуття, Бог, людська доля. Але всі наведені строфи написані інакше, в іншому тоні, в іншій перспективі. Вони характерні не лише віртуозним виведенням, але й також більшою інтроспективністю й злагодою.

Постає враження, наче в Стусі жило два поети, два голоси. Перший голос можна умовно назвати „внутрішнім" (що звернений в нутро й виходить з глибин нутра), —

(Закінчення на стор. 3)

Відзначення Року Українського Воїна в Рочестері

Заходом Громадського Комітету та згідно з проголошенням Світовим Конґресом Вільних Українців 1986 рік Роком Українського Воїна, в Рочестері, Н. Й., відбувся в суботу, 1-го листопада ц. р., святочний бенкет з програмою, щоб віддати честь і пошану тим українським воїнам, які віддали своє життя в боротьбі за українську державність, і звеличати тих, які залишились живими та своєю хоробрістю і ідейністю вкрили славою українське ім'я.

У програму святкувань увійшла святочна промова сотника Богдана Панчука з Монтреалю, Канада, мистецька частина: Андрій Дудич баритон, колишній соліст Варшавської опери, член Канадської оперної компанії, Торонто, рецитація Володимира Довганюка, актора української сцени Канада.

Святочну програму започатковано американським гимном, який проспівала солістка Параня Сміт, фортепіяновий супровід Ані Сорохтей, український гимн - уся численно зібрана громада.

Майстер церемонії Іванна Мартинець, вітаючи в імені комітету Отців, достойних Сестер Служебниць, запрошених гостей канадців, представників організацій і рочестерську громаду, звернулась з особливо сердечним привітом до присутніх воїнів. Величаючи чесноти лицарськости, посвяти і любови до рідного краю українського воїна, представила постать української жінки—воїна-героїні, яка виявила протягом усієї історії України велику силу духа і безмежну посвяту у спільному змаганні до найвищого ідеалу українського народу.

Василь Білан, голова Станиці Братства І-ої УД УНА в Рочестері провів присвячений поляглим українським воїнам апель з прапорами українських Січових Стрільців, Карпатської Січі, УПА і І-ої УД УНА.

Під жалобні звуки сурми Пітера Карбоне прозвучала зворушливо рецитація Володимира Довганюка „Коли ви вмирали...". В той же час складено вінки від Пласту і СУМА на могилі незнаного воїна та засвічено символічний вічний вогонь.

Любомир Білик представив головного промовця, сотника канадської армії Богдана Панчука, заслуженого воїна, учасника висадки в Нормандії в 1944 році, визначного громадського діяча і виховника молоді.

Сотник Богдан Панчук у своєму слові, як секретар Світової Ради Українських Комбатантських Організацій, познайомив присутніх з многогранною громадською діяльністю цих організацій, закликаючи молодь іти слідами батьків героїв, не відставати від рідного кореня і продовжувати змагання до кращого майбутнього нашого народу, щоб не пропали даремно посвята і геройські подвиги минулих поколінь.

Іванна Мартинець представила гостей за почесним столом, серед яких були представники: УСС-ів ОБВ-УА, І-ої УД УПА, Карпатської Січі, УНР, Джан Онуфрик Пост, учасник В'єтнамської війни Ярослав Вірло, двічі поранений і відзначений бронзовою зіркою і двома пурпуровими серцями. Присутні воїни американської і канадської армій, які готові обороняти ідеали вільного світу, майор Євген Сидор—штаб американської армії, Тарас Миґович—сотник американської армії Богдан Чолач—старший сарджент американської армії. Потім вона відчитала прізвища присутніх представників організацій і привіт від неприсутнього колишнього воїна, митрофорного протоієрея о. Федора Коваленко. Отець Василь Бучек, парох церкви Богоявлення Господнього, провів молитву перед і по вечері.

В мистецькій частині Андрій Дудич очарував присутніх своїм баритоном у декількох піснях, починаючи могутнім „Гетьмани, гетьмани...", під акомпаньямент піяністки Керен Терамі.

Володимир Довганюк впровадив дозу гумору своїм виступом із сміховинками до серйозної атмосфери святкувань.

На пропозицію майстра церемонії І. Мартинець пролунали по залі у дружньому акорді вояцькі пісні побратимів по зброї.

В неділю, 2-го листопада, відправлено панахиду за душі упавших героїв і замучених голодом жертв московсько-комуністичної окупаційної влади, та за главу і духовного провідника Української Католицької Церкви і українського народу св. пам'яті Митрополита Андрея Шептицького.

У шумі спадаючого листя і золотистому сяйві пізньої осени встають щороку в уяві події давніх днів далекої іншої осени. Схиляємо голови у смутку, гордості і пошані перед мучениками і упавшими героями Листопадового Чину.

Г. П.

Вчитуючися...

(Закінчення зі стор. 2)

він контемплятивний, глибоко вникаючий, вивершений. Це той „ліричний голос", про який говорив Марко Царинник у вступній статті до збірки Стуса „Свіча в свічалі". І саме цей голос (який проривався зрідка крізь життєвий трагізм) виглядає справжнішим, органічнішим Стусу.

Другий голос можна назвати „зовнішнім", тобто спрямованим назовні, на обставини життя, жорстокості, неправду, несправедливість, біль. Цей голос менше відшліфований (через обставини життя, зрозуміло), він часто переходить у крик і пророчі проклинання, вибухові, експресіоністично вражаючі.

У цьому можна добачати своєрідне роздвоєння чи роздирання себе в Стуса. З одного боку, щоб реаґувати на страшні й жорстокі обставини, для отого експресіоністичного голосу, Стус не мав драматичного складу душі. З його поезій виявляється добра й лірична людина. На виявлення лірично-контемплятивного голосу, з другого боку, не дозволяли жорстокі обставини. І з цього сліпого кола не було виходу.

І, можливо, Стусове захоплення поезією Рільке було тугою за самим собою, за своїм внутрішнім поетичним я.

Обставини, в які кинуто Стуса, звичайно вбивають справжнього поета в людині. Але талант Стуса виявився завеликим, і поета в ньому вбити не змогли. У цьому саме ховається найбільше чудо і найвища справедливість.

Зустріч...

(Закінчення зі стор. 1)

невдячну працю, яку все ще у нас люблять уважати більше громадським обов'язком, як професією.

Сидимо у привітливій вітальні нашої молодої господині і аж тоді спостерігаю на почесному місці фортепіян та відкриті ноти і довідуюся, що Катерина тепер залюбки повернулася до гри на ньому та старається у кожній вільній хвилині грати, щоб пригадати давно закинене музичне знання.

Десь у наших щирих розмовах Катерина Горбач стверджує радісно: „Я тепер вповні вдоволена і щаслива, маю свою хату, свого найкращого приятеля-собаку, граю на фортепіяні і працюю над тим, що справляє мені вдоволення і приємність.

Почути таке ствердження від молодої людини, яка вже багато пережила, це справді приємно, тимбільше, що вона мала можливості працювати професійно серед чужих на дуже відповідальних постах, їздити по світі та добре заробляти.

Д-р Катерина Горбач після студентських років характеристичної для цього віку боротьби з „естаблішментом", закінчила студії германістики і славістики докторатом в Ґеттінґені і зразу почала працювати в німецьких видавництвах перекладаючи з української мови видань самвидаву та українські твори дитячої літератури. У сімдесятих роках появилися також дві збірки її поезій, у видавництві „Сучасність", якого вона була співробітницею.

Маючи зразкове знання німецької, французької і російської мов д-р К. Горбач була либонь першою постійною співробітницею-українкою престижевого і відомого в цілому світі західньо-німецького тижневика „Дер Шпіґель", в якому працювала у відділі заграничних справ рівно п'ять років від 1979 до 1984 року. У 1984 році перейшла на працю до німецького тижневика „Штерн", як його кореспондентка в Парижі.

Катерина розказує про ці роки в німецьких видавництвах дуже цікаво, натякуючи на широкі зв'язки та знайомства, які вона мала та інтерв'ю з різними політичними особистостями, на поїздки по Европі і ті можливості, які іншим українським журналістам можуть хиба приснитися.

Слухаючи її розповіді, ми ніяк не можемо не висловити свого здивування, а з цим і питання, як це сталося, що вона кинула такі добрі професійні умовини, які ледве чи хтось з українців сьогодні має, і взялася за редаґування того інформаційного українського видання, що появляється від початку 1986 року кожного місяця у чотирьох мовах.

Катерина із вдумливим усміхом відповідає, що усвідомила собі, яке маловартне було її життя як журналістки в німецьких журналах одного дня, коли стояла в одному з італійських міст з пачками саме закуплених черевиків. Чи ці матеріяльні „блага" можуть дати мені повне вдоволення? — поставила я сама собі питання і..: бачите тепер тут в цих малих кімнатках, де і компютор, і машина для відбивання, де я мушу важко працювати і скромно жити — я щойно стала щасливою.

А праці у неї тепер подостатком, бо крім інформаційних видань, вона працює тепер на замовлення бельгійського видавництва над книжкою у французькій мові про Блаженнішого Патріярха Йосифа Сліпого. В часі моєї гостини у Катерини саме на варстаті було вересневе число „Української Пресової Служби" і ми дістаємо з її „друкарні" ще свіжі сторінки в німецькій, французькій та англійській мовах. Там передова про Блаженнішого Патріярха Йосифа, як символ спротиву, там лист з України з думками після Чорнобиля, там інформації про Левка Лукіяненка і як в кожному числі короткі вістки з України.

Це вже дев'яте з черги число „Української Служби", яка виходить тут з-під руки К. Горбач у 400 примірниках і його вона висилає на адреси фахових чужинецьких журналістів, які зацікавлені у проблемах Східньєї Европи. Видання не є призначене для українців, з притиском пояснює її редакторка, а саме для чужинців, щоб їх познайомити з проблемою переслідування українців в Україні, так вірних Української Католицької Церкви, як і правозахисників.

Не зважаючи на те, що, як каже наша співрозмовниця, „Українська Пресова Служба" має дуже позитивний відгомін в Европі, і статті її передруковують або реферують у німецькій та французькій пресі, ще далеко до того, щоб вона була справжнім професійним джерелом інформацій про Україну і це вірних інформацій. Це, каже д-р Горбач, є мета, яку вона тепер собі поставила і до якої стремить.

— „Бачите, мене вчили писати зухвало і цинічно і так писала я у німецьких виданнях, — виясняє вона, — але про Україну та про українські трагедії писати з цинізмом не можна. Тому я ще ніколи не працювала так важко як тепер, тимбільше, що матеріяли не легко дістати, а все приходиться робити самій; не лише шукати за матеріялами, але й писати та виконувати технічну роботу. Я вперше в житті роблю все із справжнім переконанням та зі серцем. Коли приходиться писати про долю наших правозахисників чи оборонців релігії, я переживаю їхні трагедії глибоко та не можу зрозуміти, що наша громада, за малими вийнятками, так байдужа до того, що діється в Україні.

Голос нашої журналістки дрижить коли вона про це говорить і не треба нам її запевнювання, що тепер у неї ані крихти цинізму.

* * *

Коли я повна вражень із цієї зустрічі переходжу мостом над Сеною із тихого „Іль" на повну руху вулицю Ріволі, пригадуються слова із одного вірша К. Горбач з-перед 20 років:

„Стань
у вікно
й кричи
в порожнечу
без відгомону..."

Здається, що після років шукання себе і того відгомону власної душі д-р Катерина Горбач тепер той відгомін вповні знайшла.

Цьогорічну...

(Закінчення зі стор. 2)

ків і політичних інакодумців до карних таборів та домів для психічно хворих?

Та найгірше те, — пише Лойд Білінґслі, — що таке безстидне поступовання пройшло без жадних протестів з боку вільнодумних письменників Заходу. Та ж це дуже пошкодило повазі Міжнародного театрального інституту, ба, щобільше, це заплямило саму установу Нобелівських літературних нагород і підорвало її моральну силу. В минулому нагороди Нобеля уділювано тим письменникам, що спротивлялися цензурі; тепер признали її тому, що цензуру практикує. І хоч сам Воле Шоїнка заперечує, що його винагорода є політичною, одначе він признав, що його вибір для цієї нагороди „був більш, як історичним жестом".

Вищезгадуваний американський драматург Лойд Білінґслі дав дуже влучну оцінку того скандального поступку нобелівських суддів, які цього року признали літературну нагороду Воле Шоїнці: „Можливо, — пише він, — що цей поступок причиниться до того, що твори Джорджа Орвелла будуть люди ще більше читати і студіювати, але розуміється тільки там, де вони не є заборонені".

Старшина Загону „Червона Калина"
повідомляє братчиків
5-го Сеньорського Пластового Куреня
і 23-го Старшо-Пластунського Куреня,
що, в пятницю, 5 грудня, 1986
о годині 7-мій вечора
в церкві св. Юра в Ню-Йорку
буде відслужена поминальна Панахида
за
сл. п. Богдана Чехута
Січового Діда II
у 30-ту річницю смерти
та за
сл. п. Володимира Ерденберґера
Січового Діда III
у 10-ту річницю смерти
Після Панахиди - поминальні сходини
у приміщені будинку парафії.

В пам'ять
св. п. Марії Кецали
жертвую $100.00 (сто долярів)
на ПАТРІЯРШИЙ ФОНД.
Надя КРАВЧУК

В глибокому смутку повідомляємо
Рідних, Приятелів і Знайомих,
що в середу, 19-го листопада 1986 р. після довгої недуги
відійшла у Вічність на 93-му році життя

бл. п.

МАРІЯ ЧОЛІЙ

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в п'ятницю, 21-го листопада 1986 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Литвинів в Юніон, 1600 Stuyvesant Avenue.

ПОХОТОН в суботу, 22-го листопада 1986 р. в год. 8:30 ранку з похоронного заведення. СЛУЖБА БОЖА в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж. о год. 9:30 ранку, а опісля на цвинтар Evergreen в Нюарку, Н. Дж.

Горем прибиті:
дочка — АННА з чоловіком ОМЕЛЯНОМ ТВАРДОВСЬКИМ
внуки — ДАРІЯ І ЯРОСЛАВ
Ближча і дальша Родина в ЗСА, Польщі і Україні

Головна Управа Об'єднання Жінок ОЧСУ
і відділ Об'єднання Жінок ОЧСУ в Ню Йорку, Н. Й.
повідомляє все Членство про відхід у Вічність довголітньої касирки Головної Управи

сл. п.

МАРІЇ ТВЕРДОВСЬКОЇ

яка упокоїлася 19-го листопада 1986 року по короткій, а тяжкій недузі.

Тіло Покійної спочиває в похоронному заведенні Яреми, при 7-ій вул. в Ню Йорку.

ПАНАХИДА відбудеться в п'ятницю, 21-го листопада ц. р., о 8-ій год. веч.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 22-го листопада 1986 р. о 10:30 год. ранку у церкві св. Юра, а відтак на український православний цвинтар св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Головна Управа і Відділ складають сердечні співчуття чоловікові Миколі, дітям, внукам і всій ближчій і дальшій Родині.

Просимо про молитви за спокій душі Покійної.

ПОДЯКА

За волею Всевишнього в день 5-го березня 1986 року
відійшов у Вічність
мій Найдорожчий ЧОЛОВІК

бл. п.

Михайло Дуцилович-Кіндрат

народжений в с. Кальне, пов. Сколє, Зах. Україна, кол. обласний Інспектор Ревізійного Союзу Українських Кооператив, провідний член ОУН на Рідних Землях, в'язень польських і совєтських тюрем та німецького концтабору, член Проводу Закордонних Частин ОУН у Німеччині, підприємець і довголітній власник крамниці „Оріон" у Філядельфії, Па., член-основник і меценат парафії св. Арх. Михаїла у Філядельфії, добродій церков і товариств.

В час цього найболючішого для мене періоду зазнала я незвичайно глибокого співчуття від Родини, Приятелів і Знайомих. Хочу довести до відома мою щиру вдячність всім, хто старався своїм ставленням облегшити такий для мене удар долі та виявити пошану до Покійного. І так — моя вдячність нехай буде, як слідує:

Преп. о. протопресвітерові Михайлові Борисенкові, який залишив свій відпочинок на Фльориді і прилетів до Філядельфії, щоб зайнятися похоронами Покійного;

Преп. о. Маріянові Процикові, що брав участь у Парастасі у церкві св. Покрови;

Д-рові Романові Дикому з сином д-ром Романом мол., за повсякчасну медичну опіку над Покійним;

Управі церкви св. Покрови, хорові під диригуванням інж. Петра Гурського, Сестрицтву св. Ольги — всім їм за квіти, достойний спів й інші прислуги;

Управі Церкви-Пам'ятника у Савт Бавнд Бруку за достойні відправи й опіку на цвинтарі.

Другові Покійного й нашому — Василеві Дорошенкові, що як рідний брат, зайнявся Покійним в останніх хвилинах його життя та підготовкою якнайдостойнішого похорону; також за надгробне слово;

Похоронному заведенню п. Михайла Насевича, що підготовив і перевів похорон незвичайно достойно;

Лесі Дорошенко й Марусі Ковалишин за їхні допомоги у приготуванні похоронів;

Радіоавдиціям „Голос Мирян" й ім. В. Блавацького щира вдяка за їхні повідомлення на їхніх програмах;

Найсердечніша моя вдячність усім, що склали мені співчуття, відвідали мене особисто, надіслали листи, телефонні співчуття й інші особисті співчуття.

Замість квітів на могилу Покійного складено такі пожертви:

ПАТРІЯРШИЙ ФОНД при Т-ві СВ. СОФІЯ:

$100.00 — Валентина Дуцилович;
$30.00 — Дарія Кузик, Трентон, Н. Дж.;
по $25.00 — Олена і Юліян Головчак, Ірина й Леонід Рудницький, Василь і Анна Найдан, Таня й Роман Левицькі, інж. Лев і Стефанія Пушкар, Марічка й Володимир Мелько;
по $20.00 — Анна й Іван Квік, Василь і Олександра Дорошенко, Михайло й Евгенія Білик, Нестор і Анна Сум, проф. Еміль Грималяк, Марія й Стефан Ковалишин, Ірена і Тарас Ванчицькі, Стефанія і Володимир Пушкар;
$15.00 — Наталка і Василь Шуя, Гаммонд, Індіяна;
по $10.00 — Галина Ортинська, Зенон Кознарський, Віра Пак, Галина й Андрій Стахнів, Марія й Роман Флюнт, Т. Крочак, д-р Володимир і Марія Бачинські;

На СЛУЖБИ БОЖІ склали:

$15.00 — Павло Панамаренко;
по $10.00 — Володимир і Анна Малько, Марія Мазей, Іван і Анна Дзівак, Василь і Леся Дорошенки, Василь і Анна Найдан, Дмитро й Евдокія Кифюк, Роман і Марія Флюнт;
по $5.00 — п-ні Артимко, Галина Ортинська.

На ЦЕРКВУ СВ. ПОКРОВИ:

$50.00 — Ліда Католік; $20.00 — Віра Шаповаленко.

На ЦЕРКВУ-ПАМ'ЯТНИК у С. Бавнд Бруку:

$130.00 — Валентина Дуцилович;
$25.00 — Василь і Анна Найдан;
$20.00 — Степан і Марія Ковалишин;
$10.00 — Іван і Софія Сіліни.

Моя найщиріша вдячність всім, що так численно взяли участь у Парастасі, похороні й Обіді-Поминках.

Моя вдячність Сестрицтву св. Ольги, особливо голові п-ні Софії Сілін, за прекрасне приготування обіду й обіду в 40-ий день і численну участь парафіян св. Покрови у поминках та обіді у 40-ий день.

Перепрошую всіх тих, кого евентуально могла забути.

ВАЛЕНТИНА ДУЦИЛОВИЧ

У ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
мого Незабутнього МУЖА

бл. п.

Михайла Мандибура

будуть відслужені

СЛУЖБИ БОЖІ

в церкві Чесного Хреста в Асторії, Н. Й., в середу, 3-го грудня 1986 р., о год. 8-ій ранку;
в церкві Пренепорочної Діви Марії у Люрді, Франція, у середу, 3-го грудня 1986 р., о год. 8:30 ранку;
в церкві св. Володимира в Гемпстеді, Л. Ай., у неділю, 7-го грудня 1986 р., о год. 12-ій дня.

Рідних, Приятелів і Знайомих прошу в цей день згадати Покійного в своїх молитвах.

ОЛЬГА — дружина

У глибокій жалобі повідомляємо
усіх Рідних, Приятелів і Знайомих,
що у середу, 5-го листопада 1986 р. на 81-му році життя
відійшла у Вічність в Асторії, Н. Й.
наша Найдорожча

МАМА, БАБЦЯ, ПРАБАБЦЯ І СЕСТРА

бл. п.

АННА ОЛІЙНИК

народжена 17-го липня 1905 р. в Хатках, Україна

Нехай Американська земля буде Їй легкою!

Горем прибиті:
сини —
ОЛЕСЬ з родиною
ВОЛОДИМИР з родиною
дочки —
АННА ЗИМНА з родиною
МАРІЯ ПОДОЛЯК з родиною
ОРИСЯ НЕСТОР з родиною
СТЕФАНІЯ БАБУРКА з родиною
ЕВГЕНІЯ КАЙЗЕР з родиною
ПЕТРУНЬКА з родиною в Польщі
ОЛЯ ОЛІЙНИК
Внуки і Правнуки та Сестра і два Брати в Україні
Ближча і дальша Родина в Україні і Америці

50,000 дол. на українські цілі

Філядельфія, Па. (О. Т.) — Український народ від сивої давнини був відомий зі своєї жертвенности. Згадаймо наших могутніх князів і боярів, що невпинно прикрашували Україну сотнями коштовних церков, манастирів і теремів, що славилися небуденною щедрістю та гостинністю.

Цією самою рисою характеру визначалися наші гетьмани, козацька старшина та рядове громадянство. Цю прикмету привезли зі собою на чужину й наші люди, що залишили рідні землі. Погляньмо на численні наші Божі храми, громадські доми та багаті інституції, на катедри українознавства, з Гарвардом на чолі, уфондовані мільйоновими пожертвами українців, на харитативну діяльність допомогових установ, особливо зі світовим засягом, як ЗУАДК та Суспільна Служба Українців Канади, що до них чи не кожного дня приходять дрібні й більші пожертви на допомогу потребуючим братам і сестрам у широкому світі. На різні доброчинні цілі спершу напливали долярові датки, опісля десятки, сотні та тисячі, а врешті вже навіть і десятки тисяч долярів.

В кількох останніх роках до найбільших пожертв треба врахувати королівський дар мґрів Галини та Мирона Утрисків з Філядельфії, які саме з нагоди 45-річчя свого вінчання склали на релігійні, народні та допомогові цілі 50,000 дол., а в тому:

42,500 дол. — уфундовання іконостасу в церкві св. о. Миколая у Філядельфії; 1,000 дол. — Видавничий Фонд Т-ва „Бойківщина"; 1,000 дол. — Земельний Фонд ЗУАДК-у на закуп землі в Бразилії; 1,000 дол. — виховання священиків у Семінарії оо. Василіян у Ґлен Кові, ЗСА; 1,000 дол. — будова Собору Св. Родини у Вашінґтоні (оо. Редемпористів); 500 дол. — Фонд Волі України; 500 дол. — Фундація УВУ, Ню Йорк; 500 дол. — Централя НТШ, Ню Йорк; 300 дол. — Пресфонд „Національна Трибуна", Ню Йорк; 200 дол. Український Освітньо-Культурний Центр, Філядельфія; 200 дол. — Український Студійний Осередок при Менор коледжі, Філядельфія; 200 дол. — українська церква в Люрді, Франція; 200 дол. — Пластовий Фонд Сірого Лева; 200 дол. — Сталий Фонд УККА; 100 дол. — АБН, Мюнхен; 100 дол. — Українська Санітарно-Харитативна Служба, Мюнхен.

Мґр Мирон Утриско, голова Т-ва „Бойківщина" і головний редактор „Літопису Бойківщини", член управи різних товариств, колишній політичний в'язень, що ціле життя віддано трудився для української справи. Мґр Галина Утриско активна громадянка, член Головної Управи і куратор „Музею Бойківщина" та член СУА.

Нехай Всевишній сторицею нагородить їхню любов до українського ближнього та добром налите серце.

Невтомна громадська діяльність наших солензантів і щедрих жертводавців, зокрема їхній королівський дар, нехай стануть заохотою та будуючим прикладом для української спільноти у вільному світі. Хто черговий?

Листопадове свято в Ню Гейвені

Стараннями Українського Конгресового Комітету Америки, Відділ Ню Гейвен, відбулася в суботу, 1-го листопада ц.р. Святочна Академія, присвячена 68-ій річниці проголошення незалежности Західньо-Української Народної Республіки. Академію відкрив д-р Михайло Снігурович, голова Відділу УККА. Святочну доповідь виголосив Стефан Данів, колишній воїн УПА, член Управи Відділу.

В мистецькій частині Святослава Качарай, сопрано, відспівала під фортепіяновий акомпаньямент Михайла Лева шість пісень (в двох виступах) та ще одну як додаток. В програму її увійшли такі пісні: „Погасло сонце ласки і тепла", сл. Олеся, муз. Степового; „Думка", сл. Гаврилка, муз. Степового; „В передчутті" сл. Стуся, муз. Лева; „Розпрощався стрілець", стрілецька пісня; „Світає" сл. Тичина, муз. Лева; „Баляда про мальви" сл. Гура, муз. Івасюка; „Місяцю ясний" із опер. Запорожець за Дунаєм" Гулака.

Молодий пініст Віктор Марків заграв „Прелюд", оп. 25. ч. 12 Шопена; „Прелюд ч. І" Барвінського; „Колисанку" Недільського; „Етюд, оп. 25 ч. 12" Шопена. Марічка Марків продеклямувала „Листопадовий зрив" Фіцаловича і Наталка Троян — поезію „Український Лев" Симоненка. Усі точки були виконані по-мистецьки. Зокрема дуже успішним був виступ молодої співачки Святослави Качарай. Кожну її пісню публіка рясно оплескувала, домагаючись наддатків.

В неділю були відправлені панахиди за героїв, що впали за волю України. В панахидах взяли організовану участь із своїми прапорами українські комбатанти, пластуни та сумівці.

М. Я.

Літературний Вечір у Клівленді

З приводу появи 5-го тому творів Миколи Хвильового відбувся в Клівленді 25-го жовтня ц.р. літературний вечір на його пошану, заходами Об'єднання Українських Письменників „Слово" і старанням українського видавництва „Смолоскип" ім. Василя Симоненка.

У програму цього вечора ввійшли: доповідь о. д-ра Івана Тилявського на тему „Релігійні мотиви в творчості М. Хвильового"; Слово і коментар ред. Осипа Зінкевича; рецитація і читання творів М. Хвильового — мистець слова Марта Гарасовська і д-р М. Дейчаківський; виступ учнів школи бандури ім. Гр. Китастого під керівництвом Марти Лис. Після закінчення Вечора присутні могли придбати собі усі п'ять томів творів М. Хвильового з 20-відсотковою знижкою.

Головний доповідач, о. д-р Тилявський, говорив більше про символіку в творах Хвильового, ніж релігійні мотиви, яких і так в його творчості не дуже то й багато. Ред. Осип Зінкевич говорив про потребу й важливість видавання творів українських письменників, заборонених в Україні московським шовіністичним режимом. Думку й пляни видавання проскрибованих в Україні творів треба вітати й підтримати. На поселеннях тут і там дещо робиться, а зокрема в цьому напрямі багато робить видавництво „Смолоскип".

На високому мистецькому рівні прорецитувала новелю „Я" (романтика) мисткиня високої кляси Марта Гарасовська.

Д-р М. Дейчаківський прочитав деякі уривки з творів М. Хвильового з питомою йому виразною дикцією і добрим наголошуванням.

Як я вже зазначив, позитивним явищем є видавати на поселеннях твори заборонених в Україні письменників. Але при влаштуванні літературних вечорів деяких письменників, а зокрема таких як М. Хвильовий, треба добре такий вечір підготовити і вибирати для читання позитивні твори і їх виносити перед широку публіку для ознайомлення її з творчістю даного письменника, а й рівночасно показати також і неґативні і морально шкідливі сторінки його творчости.

В літературній критиці, коли говоримо чи пишемо про Павла Тичину, одного з найкращих поетів XX ст., завжди підкреслюємо, що говоримо про раннього Тичину, який дав українській літературі неперевершені поезії в збірці „Соняшні клярнети", „Золотий Гомін", „Скорбна мати", „Замість сонетів і октав", і за ці твори його величаємо. Зате ж пізніше, коли він злетів з висот правдивої надхненної поетичної творчости і став сталінським режимним віршописцем, ніяк не можемо його цінувати й величати.

Приблизно аналогічно можна це сказати й про творчість М. Хвильового. При влаштуванні літературних вечорів М. Хвильового повинні ми також звернути увагу неознайомленої публіки на пізнішу і ранню творчість М. Хвильового і ствердити, що його пізніша творчість є позитивнішою своїми розпучливими кличами „Геть від задрипанки Москви", а звернутись лицем до Заходу. Зате ж його раніша творчість — це писання найбільш фанатичного комуніста.

Повертаючись до літературного вечора, запитаємося влаштувальників цього вечора, як можна пропаґувати і ґльорифікувати ганебну, глибоко аморальну новелю „Я", в якій автор „Я" вбиває свою матір? Він же Я, персонаж новелі, засліплений фанатичний комуніст, який вбиває все, що стоїть на перешкоді до здійснення мети, а навіть вбиває свою рідну маму, коли вона стоїть на перешкоді до його утопійної загірної комуни.

Подвижники й ґльорифікатори новелі „Я" (романтика) наївно обороняють М. Хвильового, що він, мовляв, не вбиває своєї матері, це тільки його персонаж доконує цього нелюдського, ганебного вчинку. Якщо це так, то це ще гірше, бо це вбивство не тільки своєї матері, але тисяч матерів, бо кожний приклонник ідей фанатика Хвильового, читаючи і схвалюючи вчинок персонажу „Я", морально вбиває свою матір.

Оборонці Хвильового і його ганебної новелі „Я" кажуть: „Це ж шедевр, це найкраща новеля у новітній нашій літературі!" А чи завжди і тільки ті найкращі твори, що вживають найкращих літературних засобів, які мають говорити про красу і якість літературного твору? А де ж зміст, сюжет, мотиви, ціль твору? Ми мусимо дивитися на твір, на його красу не тільки як він написаний, але також на його зміст.

Сама тільки по формі красна література дуже часто є для споживача-читача моральною отрутою, яка зводить на манівці не одну слабовільну молоду людину. Не все гарне, чудове, солодке є добрим, корисним. А за приклад може нам послужити рослинний світ, у якому виростає багато чудових квітів, але вони трійливі, як, наприклад, малайська рафлезія, чарівна на вигляд рослина, але від неї, від її запаморочливого запаху гинуть живі сотворіння.

В грецькій старинній літературі і її чудовій мітології читаємо, як то Одисей, перепливаючи між Скиллею і Харбдою, мусів затикати воском вуха, щоб не почути чудового привабливого співу сирен, від якого вмирали наївні люди, що дали себе привабити тим зводливим сиренам. Старий сліпець Гомеро вже в тих дуже давніх часах повчав і остерігав своїх греків перед тільки зовнішньою красою, яка, ця зовнішня краса, є дуже часто вбивчою.

Тому радимо дуже здібній і чудовій рецитаторці викинути зі свого репертуару новелю „Я", яка за якусь загірну комуну допускає до вбивства рідної матері

С. В.

Вступайте в члени УНС

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ГРИГОРІЙ ЛАЗУРЕНКО, член УНС Відд. 316-го Укр. Нар. Дім в Рочестері, Н.Й. помер 28-го липня 1986 року на 76-му році життя. Нар. 1910 року в Миролюдовці, Волинь, Україна. Членом УНС став 1951 року. Залишив у смутку дружину Наталію і сина Івана. Похорон відбувся 29-го липня 1986 року на цвинтарі св. Гробу в Рочестері, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа

МАРІЯ ПУКІШ ТОМСОН, член УНС Відд. 253-го ім. Івана Франка в Лудлов, Масс., померла 15-го серпня 1986 року на 66-му році життя. Нар. 26-го грудня 1919 року в Ладлов, Масс. Членом УНС стала 1962 року. Залишила у смутку мужа Вілліяма, сестер Анну, і Розалію, племінників і племінниць. Похорон відбувся 18-го серпня 1986 року на цвинтарі св. Альойзія в Спрінґфілд, Масс.

Вічна Їй Пам'ять!

П. Гаврильців, секр.

ІВАН ІЛЬЧИТИН, член УНС Відд. 377-го ім. св. Володимира в Ст. Пітерсбурґ, Фла., помер 11-го липня 1986 року на 59-му році життя. Нар. 1927 року в селі Живачів, Тлумацького району, Україна. Членом УНС став 1968 року. Залишив у смутку дружину Марію, сина Мирона, три пасербиці Ольгу Боґман, Ґеню Де Акутіс, Дану Столінґс, двох братів і сестру, чотирьох внуків. Похорон відбувся 15-го липня 1986 року на цвинтарі Сідар Гилл в Балтиморі, Мд.

Вічна Йому Пам'ять!

О. Михайленко, секр.

ФАНІА ГАМУЛЕНКО, член УНС Відд. 285-го ім. Юрія Переможця в Рочестері, Н.Й., померла 18-го серпня 1986 року на 77-му році життя. Нар. 1909 року в Харкові, Україна. Членом УНС стала 1957 року. Залишила у смутку доньку Аллу з мужем Адамом Хомичем, внучку Тамару Сіклер з мужем, дальшу і ближчу родину. Похорон відбувся 21-го серпня 1986 року на цвинтарі св. Гробу в Рочестері, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

А. Скібіцький, секр.

СТЕФАН РОГАТИНСЬКИЙ, член УНС Відд. 277-го ім. Святого Івана Хрестителя в Гартфорді, Конн., помер 13-го жовтня 1986 року на 72-му році життя. Нар. 1914 року в Медведівцях повіт Бучач, Україна. Членом УНС став 1969 року. Залишив у смутку дружину Анну; дві дочки — Галину Нельсон і Ольгу Вархолу, дві внучки, двох братів і сестру Марію. Похорон відбувся 16-го жовтня 1986 року на цвинтарі св. Михайла в Ґлесбурґу, Конн.

Вічна Йому Пам'ять!

С. Кравець, секр.

ЕВСТАХІЙ МАШТАЛІР, член УНС Відд. 39-го Т-ва „Українська Січ" в Сиракюзах, Н.Й., помер 13-го жовтня 1986 року на 71-му році життя. Нар. 1916 року в селі Котузові, пов. Підгайці, Україна. Членом УНС став 1950 року. Залишив у смутку дружину Марію, доньок Галину і Оксану з родинами; сестер — Катерину, Юлію і Анну, брата Володимира та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 16-го жовтня 1986 року на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Сиракюзах, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа

ПЕТРО РОЗДІЛЬСЬКИЙ, член УНС Відд. 259-го ім. Рождества Пречистої Діви Марії в Чикаґо, Ілл., помер 2-го вересня 1986 року на 81-му році життя. Нар. 1905 року в Чикаґо, Ілл. Членом УНС став 1935 року. Залишив у смутку сина Данила з дружиною Оленою і внуків. Похорон відбувся 6-го вересня 1986 року на цвинтарі Св. Марії в Еверґрін Парк, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Юлія Ґуглик, секр.

АНДРІЙ ПУЖИК, член УНС Відд. 349-го ім. Тараса Шевченка в Менвіллі, Н.Дж., помер 1-го жовтня 1986 року на 62-му році життя. Нар. 2-го листопада 1923 року в селі Карликів, Сянок, Україна. Членом УНС став 1978 року. Залишив у смутку дружину Теклю, дві сестри, одного брата, племінників і племінниць, та дальшу і ближчу родину. Похорон відбувся 4-го жовтня 1986 року на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Захарко, секр.

СТЕПАН БАЛКО, член УНС Відд. 99-го ім. св. Миколая у Вілкс Беррі, Па., помер 29-го вересня 1986 року на 66-му році життя. Нар. 4-го січня 1920 року у Вілкс Беррі, Па. Членом УНС став 1938 року. Залишив у смутку батька Михайла, сина Давида, дві внучки, сестру Анну, Олену, Емілію і Юлію. Похорон відбувся 2-го жовтня 1986 року на цвинтарі Св. Марії у Гановері, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Валігун, секр.

ЄЛИСАВЕТА ОЛЬШАНСЬКА, член УНС Відд. 51-го ім. Патріярха Йосифа в Чикаґо, Ілл., померла 15-го вересня 1986 року на 34-му році життя. Нар. 21-го серпня 1952 року в Чикаґо, Ілл. Членом УНС стала 1976 року. Залишила у смутку дві дочки Лярису і Марту, маму Ольгу, тету Марту. Похорон відбувся 18-го вересня 1986 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!

М. Ольшанський, секр.

МИКОЛА ЛОЇК, член УНС Відд. 379-го ім. св. Юрія в Чикаґо, Ілл., помер 11-го вересня 1986 року на 74-му році життя. Нар. 1912 року в Україні. Членом УНС став 1939 року. Залишив у смутку дружину Доріс, сестер Антонетту і Марію, племінників і племінниць, та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 13-го вересня 1986 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Василь Семків, секр.